

MAGÁNTISZTVISELŐK LAPJA

TÁRSADALMI ÉS KÖZGAZDASÁGI KÖZLÖNY

A „MAGÁNTISZTVISELŐK ORSZÁGOS NYUGDIJEGYESÜLETÉ”-NEK HIVATALOS KÖZLÖNYE.

Megjelenik minden hó 1-én és 15-ikén. Szerkesztőség: VI., Váci-körút 57., II. em. 7. Kiadóhivatal: VI., Teréz körút 43 a), I. em. 8.	SZERKESZTIK: KREUTZER LIPÓT és BÁLINT DEZSŐ.	Előfizetés díja: Egész évre 4 frt. — Fél évre 2 frt. A „Magántisztviselők Országos Nyugdíjgyesülete” tagjainak egész évre 3 frt, fél évre 1 frt 50 kr.
--	---	---

II. évfolyam.

Budapest, 1896. február hó 1.

3. szám.

Tartalom: Követendő példa. — Tárca: Requiem. Irta: Csehov. — Az akvizitőrök. — A kvóta. — Felhívás. — Ophir-részvények. Irta: Max Harden. — Apró hírek. — Telefonos kisasszonyok. — Haladunk visszafelé. — Irodalom és művészet. — Érdekes esték. — Szerkesztői üzenetek. — Helyközvetítő rovat. — Hírdetések.

Követendő példa.

(—Ia.) Az Osztrák Általános Tisztviselő-Egyesület, az osztrák tartományok tisztviselőinek ez az igazán hatalmas korporációja, a mint már a minap megirtuk, mozgalmat indított meg aziránt, hogy a nyugdíj-jogosultság megszerzése a magántisztviselőkre s mindazokra az alkalmazottakra, a kiknek állása nem jár együtt hivatalos nyugdíj-biztosítással, általánosan kötelezővé tétessék. Az osztrák kormány tagjai e mozgalom legmelegebb támogatását határozottan megígérték, sőt a bécsi lapok hírei szerint máris intézkedtek a szükséges statisztikai anyag megszerzése és egybeállítása iránt.

Általában kényes, de Ausztriában valósággal kockáztatott dolog a kormányok ígéretében való bizalom. De akár készpénzül fogadjuk is azt, a mit *Badeni* gróf és kormánya megígérnek, akár nem, annyi bizonyos, hogy az osztrák magántisztviselők meglehetősen messze vannak már azon az uton, a melynek mi az elején járunk. Mert a munkás és a munkaadó közötti viszonyban — a mennyiben e viszonynak törvénnyel való szabályozásáról van szó — a nyugdíj kérdése mindenkor a feltételek hátulsó soraiban foglal helyet, s ha nem is fontosságban, de a teljesülés valószínűségének rendje szerint mindenkor egy csomó könnyebb kivánság előzi meg. Ha

már most az osztrák magántisztviselők a sorrendben annyira előrehaladtak, hogy a kötelező nyugdíj-biztosítást igényelhetik s ezt a kérdést a napirendre hozhatják, akkor ok bizonyára rendelkeznek már azokkal az intézményekkel, melyek lehetővé teszik a nyugdíjra irányuló követelésüket s erre a kellő alapot megadják.

S tényleg így is van a dolog. Az Osztrák Általános Tisztviselő-Egyesület, a hasonló természetű intézmények között Ausztriában a legelső szerepet játszsza. Fiókjainak szervezete az osztrák tartományokon kívül még Magyarországra is kiterjed s milliókra megy az az összeg, a melylyel ez az intézmény a tisztviselőket különböző formákban (betét, előleg, kölcsön, biztosítás, életjáradék, nyugdíj stb.) segíti, támogatja. *Tagjainak száma több mint tízezer s hogy az intelligens polgároknak ilyen előkelő testülete mily nagy dolgokra képes, azt mutatja a jelen eset: a tisztviselő-egyesület iniciatívájára megindul egy olyan nagyjelentőségű mozgalom, mint a kötelező nyugdíj-biztosítás törvényhozási elrendelése.* Ha ez az eszme Ausztriában ténynyé válik, akkor az osztrák megelőzi ebben a tekintetben egész Európát s szociálpolitikai szempontból olyan helyzetet teremt magának, a melyről visszapattannak a felforgató-irányzatoknak soha el nem maradó támadásai.

De ha azt kérdezzük, hogy *miként jutottak az osztrákok ennyire előre*, akkor könnyen megtaláljuk a feleletet. Amaz egyszerű okból, hogy meg volt bennük a társulásnak, az erők egyesítésének érzéke s csináltak maguknak egy országos egyesületet, mely minden erejével s főként a maga létezésének és virágzásának imponáló

Értékpapírok, érmék, devisák és sorsjegyek vétele és eladása.

A budapesti, bécsi valamint a külföldi tőzsdékre való megbízások a legjutányosabban és legelőnyösebben eszközölteknék.

Bankegyesületi váltóüzlet

részvény-társaság

Budapest, V., Fürdő utca 1. szám.

Chèquek és hit levelek az összes külföldi és tengerentúli piacokra.

Betétek

folyószámlára (chèque-számlára) a legjutányosabb feltételek mellett elfogadtnak.

befolyásával a legmesszebbmenő igényeknek is bátor és erős szószólója lett.

Kövessük mi is az osztrákokat ezen az uton s ezzel a jól bevált módszerrel. A kezdet óriás nehézségeinek leküzdésével leraktuk alapját nyugdíjigényünknek letéteményezését: a *Magántisztviselők Országos Nyugdíjegyesületének* s az azóta eltelt rövid időszak alatt a fejlődés útján erősen előre vittük ezt az intézményt. Minden társadalmi és anyagi érdekeinket könnyebben és jobban lehetővé kielégíteni, mint a nyugdíjat, nagyon helyes, hogy egyesülésünk, erőink összegyűjtése és együttes érvényesítése főként épp a nyugdíj-jogosultság megszerzésére kellett, hogy irányuljon. Most már csak arra van szükség, hogy a *magyar magántisztviselők teljes erejükkel támogassák a nyugdíj-egyesületet és ennek ügyét.* Minél többen leszünk együtt, annál nagyobb jelentősége és súlya lesz az egyesületnek s akkor teljesítheti ez egészen azt a hivatást, a melyért megteremtett.

Az osztrák példa nagyon vonzó. Csak rajtunk áll, hogy mi is olyan hatalmassá tegyük érdekeink örét, igényeink teljesülésének elsőrendű faktorát.

Az akvizitőrök.

(b.) A kereskedelem minden alkalmazottjai közt az akvizitőrök eszik a legkeserveesebb kenyeret. Mi az akvizitőr? — se nem hivatalnok, se nem ágens, nem segéd és nem utazó. Ő az a bizonyos mór, aki megteszi a kötelességét és mehet. Ahhoz az intézethez, a melyért dolgozik, semmi kötelék nem fűzi — csak a provízió, és ez azt jelenti, hogy az intézet akármikor

elbocsáthatja, anélkül, hogy a szegény akvizitőr igényt támaszthatna ellene.

Ezen a visszás állapotokon akarnak változtatni az akvizitőrök. A *Foncière* alkalmazottjai ez év elején terjedelmes beadványt adtak át igazgatóságuknak, melyben arra kéri, hogy adjanak az akvizitőrökkel foglalkozó alkalmazottaknak olyan biztosítási kötvényt, mely őket, vagy családjukat a legnagyobb szükségtől megmenthesse.

Az említett urak többek közt ezt mondják a beadványukban:

„A nagyon tisztelt Igazgatóságnak több éven át számos tanujelét adtuk szorgalmunknak, kitartásunknak és igyekezetünknek ezen a tövises pályán, a mely a legnagyobb testi és szellemi fáradsággal jár. Ha némely évben nem is értünk el igen nagy eredményeket, azért fáradságunk gyümölcsei nem maradtak el, mert mindig legjobb képességünkkel dolgoztunk az intézet érdekében s e munka eredménye sokszor csak későbbi időben mutatkozik.

A magunk s a családunk jövőjének gondjai azonban sokszor aggasztanak, gyakran kétségbe ejtenek bennünket, mert e tekintetben az intézet részéről még semminemű intézkedés nem történt. — Szerény jövedelmünkől pedig pénzt megtakarítani lehetetlen, mert az akvizitálás igen sok költséggel jár.

Nem akarunk a Tekintetes Igazgatóságnak arra nézve propozíciót tenni, hogy mint lehetne az akvizitőrökről általában gondoskodni; teljesen bizunk a Tekintetes Igazgatóság belátásában és meg vagyunk győződve, hogy nem hiába fordultunk az intézet áldozatkészségéhez.

Egyelőre csak azt kérjük a Tekintetes Igazgatóságtól, kegyeskedjék régebb akvizitőröknek *ingyenes biztosítási kötvényt* adni (vegyes biztosítási alapon) valami

A „MAGÁNTISZTVISELŐK LAPJA“ TÁRCZÁJA.

Requiem.

— A Magántisztviselők Lapja tárczája. —
Irtta: CSEHOV.

Szavszjatov Lvovics Trifon, a nemesség elhunyt kapitánya özvegyének birtokán minden februárban, szent Trifon vértanu ünnepén szokatlan élénkség uralkodott. Özvegye: Lyubov Petrovna, e napon halotti misét mondhat a boldogult emlékére, s erre Te Deum következik. Az istentiszteletre összesereglik az egész kerület. Itt van Hrumov, a mostani nemes marsall, Marfutkin, a közigazgatási elnök, Potraskov közigazgatási tanácsos, a kerület békebírája, Krinolinov rendőrbiztos, a két kerületi bíró, Dvornyagin kerületi orvos, a ki mindig jódszagu, a földbirtokosság apraja-nagyja stb. Összesen mintegy ötvenen lehetnek. A vendégek pont tizenkét órákor komoly ábrázattal gyűlnek össze az egyes szo-

bákból a terembe. A padló szőnyegekkel van borítva, melyek felfogják a lépések zaját, az ünnepi alkalom ösztönszerűleg arra késztet, hogy lábujjhegyen járjon s a terembe lépéskor kezeivel tartsa fenn az egyensúlyt. A teremben már minden elő van készítve.

Jevmenij pópa, egy öreg emberke, magas, színehagyott köcsöggel a fején, felölti a fekete misemondó ruhát. Konkordiev diakon, a ki oly vörös, mint a rák, s a kinek tetemén már rajta van a miseruha, lassan lapozgat egy imakönyvben, az istentisztelet liturgikus részében, s papirdarabkákkal jegyzi meg az egyes helyeket. Az előszobába vezető ajtónál Diaesok Luka (az egyházi) nagy erővel fujja a füstölő-cdény paraszát, mely művelet közben arcza földagad s szeme majd kiugrik. A termet lassanként betölti a tömjén kékes, átlátszó füstje és illata. Gelikonszkij, a fiatal kántor-tanító, kin zsákalaku uj kabát van, arcza pedig csupa pörsenés, egy uj ezüst teás-tálcán viaszgyertyácskát hord körül. Lyubov Petrovna, a háziasszony, áll az asztal előtt s idejekorán szeméihez emeli a zsebkendőjét. A esendet

szerény összegekről és 15 évi érvénnyel, amely kötvény az intézet kötelekében megmaradó hivatalnokok javára évről-évre megújítandó lenne.

Ha a Tekintetes Igazgatóság eme szerény kérésünket teljesíti és reményt nyújt rá, hogy jövőnkönkről gondoskodni kegyes lesz, újult erővel, új bátorsággal fogjuk leküzdeni a pályánkon mindjobban felhalmozódó nehézségeket.

Igaz örömmel értesülünk, hogy ennek a lépésnek megvolt a haszna. A *Foncière* derék igazgatósága nagy jóakarattal fogadta hű munkatársai kérését és *kilátásba helyezte a kért kedvezmények megadását* és az akvizitőrök jövőjéről való gondoskodást. Ezzel ismét tanujelét adta a *Foncière* annak a követést érdemlő humanitásnak, amelyben hivatalnokait mindig részesítette. Hisszük és bizunk benne, hogy a *Foncière* nem fog egyedül maradni ezen a téren, s hogy a többi biztosító társaság is utánozni fogja a jó példát és gondoskodni fog akvizitőrjeinek jövőjéről. A mozgalmat figyelemmel fogjuk kísérni; be fogunk számolni a sikerekről, a melyeket kivívnia sikerült és közölni fogjuk azon társulatok neveit, melyek alkalmazottaik e méltányos kívánságát teljesítik.

A kvóta.

— Pap Dávid dr. előadása. —

A kiegyezési törvény megújításra vár, a magyar és osztrák kormány között nagyban folynak a tárgyalások az új egyezsége nézve. Mindkét kormány legjelesebb szakembereit küldi a tűzbe, de csak a miniszteriumok köréből. Ezek aztán tárgyalnak hosszabantszélteben és a közönség aggódva várja, hová fognak a tárgyalások kilyukadni. A magyar közönség körében nagyobb az aggodalom. Elégge erősek lesznek-e a mi

embereink arra, hogy megvédjék az érdekeinket. A kérdések kérdése: a kvóta nagysága. Mennyivel járuljunk hozzá a közös kiadásokhoz, hogy ne húzzuk a rövidéletet? Ennek a nagy problémának a megfejtésével foglalkoznak sokan és erről a kérdéstről értekezett január 18-án a *Magyar Közgazdasági Társaságban Pap (Kohn) Dávid dr.*, a kiváló közgazdasági író, a Magyar folyam- és tengerhajózási részvénytársaság vezértitkára. Az előadás a közgazdasági társaság számos tagjának részvétele és a közönség élénk érdeklődése mellett folyt le. Az előadó a kvótáról egy munkája nyomán beszélt, a mely *Kvóta, vámszövetség, bank* czímen most jelent meg és a melyről külön is meg fogunk emlékezni.

Pap Dávid dr. a szőnyegen levő kiegyezési kérdéseket konkrét adatok alapján tárgyalja.

Mindenekelőtt konstatálta azt, hogy a közös hadügyi kiadások emelkedése révén a kvótának egy-egy perzentje mind súlyosabb áldozatokat ró az országra s hogy a kvótának a terhe ennek következtében egyre nagyobbodik még akkor is, ha maga az arányszám változatlan marad. Majd előadván az eddigi kvóta-tárgyalások eredményeit, azzal foglalkozott, hogy a kvóta kiszámításának mily alapon kell történnie, kimutatta, hogy alapul csak az 1877-iki magyar kvóta-bizottság által megállapított elvek szolgálhatnak, a mely elvek szerint a kvótát a két ország egyenes és közvetett adóinak hozadéka alapján kell kiszámítani, kimutatta azt, hogy — noha ez az alap épenséggel nem tekinthető ideálisnak — mégis ez egyedül tesz lehetségessé praktikus eljárást és eredményeket, minthogy mindeddig még a tudomány sem rendelkezik olyan eszközökkel, a melyek segítségével valamely ország évi összes jövedelmeit megállapítani lehetne.

Ez alapon *Pap dr.* kiszámította, hogy a multban

csak néha szakítja félbe egy-egy sóhaj. Minden arcz hosszúra nyult és ünnepeles. . . .

Megkezdődik a gyászmise. A füstölőből kékes füst emelkedik föl, játékot kezd a terembe ferdén beömlő napsugárral, a meggyújtott gyertyák pedig meg-meglobognak. A kezdetben kemény, bódító ének lassanként halkabb és szabályosabb lesz, mihelyest az énekesek hozzáalkalmazkodhatnak a terem akusztikájához. . . . Mindenütt szomorú és panaszos motívum. . . . A vendégek lassanként melankólikus hangulatba esnek s elgondolkoznak. Agyukban egyre-másra kavargó az élet rövidségének, minden földi dolog mulandóságának s a világ nyugtalan-ságának gondolata. . . . Megemlékeznek az elhunyt Szavsz-jatovról, a ki oly derék, piros arczu ur vala, a ki egy üveg pezsgőt egy hajtásra ivott ki, a ki homlokával tükröket tudott bezuzni.

Abban a pillanatban, mikor a „Boldog nyugalomban minden szentekkel“ kezdetű chorál következett s a háziasszony elkezdett zokogni, a komor hangulatban levő vendégek majd az egyik, majd a másik lábukra

álltak. Az érzékenyebb szívűeknek valami fojtogatni kezdte a torkát és csipni a szemhéjait. Marfutkin, a kerületi elnök, azzal akarja ezt a kellemetlen érzést elnyomni, hogy sugva fordul a szomszédjához, a rendőrbiztoshoz:

— Tegnap Fedories Ivánnál voltam. . . . Petrovics Péterrel nagy macsom volt. . . . Olga Andrepevna ezen annyit bosszankodott, hogy egy műfoga kiesett. . . .

De most belekezdenek az „Örök emlékezet“-be. Gelikonszkij méltóságteljesen szedi össze a gyertyákat, a halotti misének vége van. Erre több perzig tartó nyugtalan-ság következik, más miseruhákat öltenek föl, megkezdődik a Te Deum. A Te Deum után, mig Jevmenij pápa kibuvik a misemondó ruhából, a vendégek kezeit dörzsölik és köhögnek, a háziasszony pedig az elhunyt Lvovics Trifon jóságáról hoz fel egy-egy példát.

— Tessék urak egy kis reggelire, — végzi be sóhajtván elbeszélését.

mekkorának kellett volna lennie a helyes és igazságos kvótának és kiderítette, hogy 1867-től 1887-ig mintegy 40 millió frrtal fizetett többet Magyarország a közös kiadásokra, mint a mennyi jogosan megillette volna. Kiszámította a jövő kvótáját is és megállapította, hogy a kvóta csak 31.4% lehet, mert csak ennek az aránynak a jogosultságát lehet a követett elvekből levezetni. A jelenlegi 30, tényleg 31.4%-os kvótát kell tehát fenntartani, mert ma már ez a kvóta igazságosnak mondható és csak ez az igazságos; a több Magyarországgal szemben volna igazságtalanság, a kevesebb pedig Ausztria ellenében méltánytalanság.

Ezzel szemben Matlekovits Sándor arra az álláspontra helyezkedett, hogy az adókat nem lehet a kvóta kiszámításának alapjául elfogadni, mert a két ország adórendszere nagyon különböző és így csak a két ország vagyoni ereje lehet a megfelelő alap.

Rubinek Gyula agrárius szempontból tett néhány megjegyzést.

Végül az előadó válaszolt a megjegyzésekre, kimutatván, hogy a vagyoni erő elve praktikus célra abszolúte nem használható és mert az adóhozadék a rendszer különbözősége daczára is jobban jelzi a két ország erejének viszonyát, mint bármely teoretikus számítás, mert hiszen az adórendszer — ha még oly különböző is — mindkét országban a meglévő jövedelmet támadja meg, még pedig a lehetőség határáig.

Kilényi Hugó miniszteri tanácsos köszönetet mondott az előadónak fejtegetéseiért, a melyek megérdemlik, hogy a kvóta-bizottságok komolyan foglalkozzanak velük.

Keves ember van ebben az országban, a ki gazdasági kérdésekhez ért; még kevesebb, a ki sokat ért. És Pap Dávid dr. ez utóbbiakhoz tartozik, a kinek a szavát bármely kormányférfiú fontolóra veheti.

A vendégek az étterembe sietnek, szépen, óvatosan, nehogy egymást meglökdössék, vagy egymásnak a lábára hágjanak. . . . Itt vár rájuk a reggeli. Ez a reggeli olyan nagyszerű, hogy Konkordiev diakon minden esztendőben kötelességének tartja taglejtéssel adni kifejezést esodálkozásának, fejesővalva mondván:

— Ez földöntuli valami! Ez — tisztelendő Jevmenij atyám — nem is emleri eledelnek látszik, hanem mintha az isteneknek hozott áldozat lenne.

A reggeli valóban rendkívüli dolog. Minden van az asztalon, a mit Fauna és Flóra adhat, földöntuli azonban csak egy dolog van, hogy t. i. . . . egy csöpp szeszes ital sincs az asztalon. Lyubov Petrovna nagy fogadást tett, hogy az ő házában nem fordul meg többé sem kártya, sem szeszes ital; ez a két dolog tette tönkro tudniillik az ő férjét. Az asztalon nincs egyéb ezetes és olajos üvegséknél, mintegy gúnyul s büntetésül a vendégek számára, kik valamennyien a leglelkesebb ivókhoz és lakmározókhoz tartoznak.

— Tessék uraim, tessék! — kínálgatja az özvegy.

Felhívás.

A budapesti kereskedelmi akadémia vezérő bizottsága a millennium alkalmából megiratja az intézet történetét és abban közzé teszi azoknak a volt tanítványoknak a névsorát, kik a kereskedelmi akadémia tanfolyamát egészen elvégezték. Hogy e névsor a volt tanulók mestani állását is föltüntethesse, a monográfia szerkesztője ez uton is kéretti a budapesti kereskedelmi akadémia minden volt tanítványát, hogy mostani állását annak az évnek fölemlítésével, melyben az intézetet végezte, a *budapesti kereskedelmi akadémia titkári hivatalának, V., Alkotmány-utca 11. sz.* megírni sziveskedjék.

Ophir-részvények.

Irta: Max Harden.

(Vége.)

Azóta, hogy Bucher e sorokat írta, a kor felvilágosultsága — úgy mondják — tovább haladt, a gyalázatos visszaélések mindazonáltal vigan folynak tovább és minden krach után, akár az Union généralet, a Panama-társaságot, a Comptoir d' Escompte-ot, vagy a bányapiacot érje, éles elmével hányják-vetik, mi a válság oka-foka, belevonják a magas politikát, hogy az ellenséget felkutassák, pedig könnyen meg lehet találni: az ilyen vállalatok magukban hordják az enyészet csiráját. Amit a fantázia teremt, ugyanő rombolja le. Az üzlet biztosságát, jövedelmezőségét a közönség nem képes ellenőrizni; átadja magát a kalandos, regényes

— De bocsánatot kérek, pálinkám nincs, . . . azt nem tartok házamban!

A vendégek az asztalhoz közelednek s tétovázva szeldelnek a pástétomokból. De nem igen izlett nekik. Oly lustán, oly apathiával kezelik a késeket, a villákat s rágják meg az eledelt. . . . Valami csakugyan hiányzik az asztról.

— Ugy érzem magamat, mintha elvesztettem volna valamit — sugja a békebiró a szomszédjának. — „Eppen ilyet éreztem, mikor a feleségem elszökött az ügyvéd-el. . . . Nem tudok enni.

Marfutkin, mielőtt belekezdené, sokáig keresgéli zsebében a zsebkendőjét.

— Hiszen zsebkendőm a bundámban van, én meg itt keresem, — mondja meglehetősen hangoosan s ezzel kimegy az előszobába, hol a bundák függnek.

Ragyogó szemekkel tér vissza s mohón kezd bele a pástétomba.

— Ugy-e, mily kellemetlen száraz torokkal nyelni az ételt! — sugja Jevmenij pópának. — Menj atyuskám

képzeletnek, a messzeség vonzza; ennek a jó közönségnek minden ügyesen kiesztelt gründolás egy-egy ophir, amely mesebeli kincseket ígér. Ha valahol aztán változik a hangulat, ha valamelyik tőkés csoportnak az a szándéka, hogy a felesigázott értékpapírok árfolyamát leszállítsa és a zsákmányból ilyenformán kivehesse a maga részét, akkor a kéklő gözkör, amely a mesebeli tartományt beburkolta, hirtelen gyászfeketére változik és ha csak valami milliomos Jupiter föl nem tartja, zúgva-döngve kitor a zivatar.

John Law arra kényszerült, hogy a család legprimitívabb eszközeivel dolgozzék; ő a táviródrót modern intézménye, a börze és a politikai napilapok, börzeközlemények nélkül szükölködött. Ma szebb és finomabb munkát végezhetne ez a férfiú, ma nem tapadna rá a szédelés szaga. Ma ügyes irányezikket mozgósíthatna, a melyek, mintha messzeségből szállongnának, úgy tekintetnek, mint a hausse, a baisse, a pánik okai, holott az a ezéljük, hogy ilyen okokat teremtsenek.

A skót boszorkánymester korában a társadalomnak nem voltak olyan osztályai, mint mostanában: akkor még nem volt meg a telivér demokrata tömeg pénzarisztokráciája. A vágy a csillogó kincsek után ősrégi, mint az emberiség; ez a vágy üzte a barbárokat az aranygyapju keresésére; ez indított buzgó férfiakat arra, hogy boszorkánykonyhákban keressék a bőlesek követét; ez a vágy a renaissance virágkorához és a reformációhoz is nagyban hozzájárult; talán Luther munkálkodását nem jutalmazta volna olyan gyors siker, ha a fejedelmek és nemesek nem kandidáltak volna az egyház kincsei felé, tán Columbus sem hagyta volna soha el Spanyolországot, ha nem sarkalja a remény, hogy fölleli az ő indus ophirját.

Az ösztön régi; csak a keret új, amelyben csilapodást keres, és új a „világ,” amelyben sűrög-forog.

Amikor eltűntek a jobbagyság korlátai és megtörtént a kísérlet arra nézve, hogy a természetes egyenlőség talapzatán épüljön föl a társadalom új, hatalmas alkotmánya, azt lehetett remélnünk, hogy a szellem és a tehetség arisztokráciája elfoglalja majd a pompás palota legragyogóbb terkeit. Csakhogy ez a remény épen olyan esalóka volt, mint amilyen ingatag a talaj, amelyen ez a ház fölépült; a tömeg, az istenadta nép, a szellemet, az ember szebb és jobb képességeit mire sem becsüli, neki csak egy értékmérője van: a pénz, a vagyon. Mindenkor és mindenütt, Hellasban csakugy, mint az Egyesült Államokban, plutokráziára vált a demokrácia, a leggazdagabbak uralmára vezetett, akik minden rendű és rangú polgárt: a tudóst, a művészt, az orvost, az ügyvédet, a mérnököt, a kézművest és a politikust a maguk igája alá hajtják. Ez az uralom, ez a hatalom nem áll nyílt sisakkal a sorompóba, — épen ezért sokkal veszedelmesebb.

A társadalmi felosztás szerint a milliomos nem áll a szegény ördög felett, aki egész életét napszámokban tengeti és a liberálizmus, amikor még szólni mer, ezt a látszólagos egyenlőséget nyakra-főre dicséri. Ezenközben a fürge tükepénzesek rajta vannak, hogy aknamunkával ériék el azt, amit a napvilág nem türne meg. Titkon tesznek szert az ő nagy hatalmukra, befolyásukra és aranyból vert lánczaik nem viselhetők el könnyebben, mint a feudális urak egykori vasbílincsei. Nem esalók ők, mint a rue Quincampoix embere, mint Plassans végtelen gazembere, ők derék, becsületos férfiak, szolid üzletekkel foglalkoznak, régi parazita szokás szerint esöndben fosztogatják a gazdálkodó világot és megbotráncozva fintonitják az orrukot, ha valami Wolff vagy Sommerfeld leplezetlenül üzi a tolvajmesterséget. Ők a maguk módja szerint még poéták is, mert fantáziával dolgoznak, a fantáziára számítanak és galád terveik

az előszobába, a bundámban van egy palaczk . . . de vigyázz, hogy zajt ne üss vele!

Jevmenijnek hirtelen eszébe jut, hogy Lukának valamit mondania kell, s kisiet az előszobába.

— Atyus!ám, csak két szóra . . . titkot akarok mondani! — mondja Dvornyagin, s utólélni igyekszik a pópát.

— Ha tudnák uraim, hogy véletlenül mily pompás bundához jutottam! — dicsekedik Hrumov. — A bunda megér ezer rubelt, én pedig . . . alig fogják elhinni . . . kétszázötven rubelt fizettem érte! Egy kopekkel sem többet.

Máskor a vendégek nagyon hidegen fogadták volna ezt a nyilatkozatot, most azonban elbámulnak rajta s nem akarják elhinni.

Végre az egész csapat fölkerelkedik, kimegy az előszobába, megnézni a bundát s ott addig marad, míg Mikeska, a doktor inasa, öt üres palaczkot ki nem visz titokban. . . . Mikor a leforrázott viza kerül az asztalra, Marfutkinak eszébe jut, hogy a cigarettatárczáját a

szánban feledte, elmegy tehát érte az istállóba. S hogy utjában ne unatkozzék, magával viszi a diakont, ki meg a lovait akarja megnézni. . . .

Aznap este Lyubov Petrovna szobácskájában ül s levelet ír egy meghitt barátnéjának Pétervárra.

„Ma, az előző évek példájára, istentisztelet volt nálam az elhunyt emlékére”, írja többek közt. „A halotti misére megjelent minden szomszédom. Bárdoatlan, egyszerű emberek ezek, — de mic-soda szivek! Minden dicséreten fölül áll, a hogy elláttam őket, de az asztalon egy csöpp szeszes ital sem volt, nem ugy, mint az előző években. Időközben, mivel ő a mértéktelenségnek lett áldozata, megfogadtam, hogy kerületünket hozzászoktatom a józansághoz, hogy így kienegeszteljem az ő bűneit. A prédikációt házamban tartattam meg. Jevmenij pópa el van ragadtatva tervemtől s szóval és tettel segítségemre van. Ah, ma chère, ha tudnád, mennyire szeretnek engem az én medvéim! Marfutkin, a kerületi elnök, reggeli után lehajolt a kezemhez, sokáig ott tartotta az ajkán s

hátterében valami ophir tündöklék mindenkor mint esodatartomány. Ezt, csupán ezt tanulták, skót ösapjuktól, akinek a mesterséget végtelenül finomabbra nemesítették. . . .

Mi, gyarló halandók, nem fogjuk megérni végét a harcznak, amely évezredek óta folyik Jézus és Mamon között és nincs törvény, mely véget vethetne neki. Ugy lehet, a pénz, amint Saccarddal a költő véli, a modern világ trágyája, talán sár- és vértengeren, hullákon keresztül világosabb korszakok felé mutat utat, — talán; ebben az esetben a bányasvindli áldozatai vigasztalódhatnak, hogy nagy ügyért vértettek el. Egyelőre persze nincs meg ez a derült reményünk és szegyenkezve valljuk be, hogy a modern börszervezés annyi vivmánya dacára nem vagyunk sokkal előbbre, mint az a ravasz mester, aki elsőnek tervezte szinte salamoni bölcseséggel, hogy az ophir-legendából részvénytársaságot faragjon.

Apró hírek.

A Budapesti takarékpénztár és országos zálogkölcson részvénytársaság igazgatósága Benke Gyula ügyvezető-igazgatót vezérigazgatóvá és Stein Ármin igazgató-helyettesét igazgatóvá nevezte ki.

Házasság. Kunos Sámuel, az egyesült magyarhoni üvegyári részvénytársaság herendi gyárának vezetője, es. és kir. tartalékos hadnagy eljegyezte Müller Hermint Eperjestről.

Az Uj Idők. E kitünő hetilap legújabb számának tartalmából főleglmitjük a következőket: A hetedik szentesség, regény, írta Szabóné-Nógáll Janka. (Folytatás.) Móra István: Csak te nem változtál; Tábori Róbert: A szökés; Szomorj Dezső: Paul Verlaine; Keve: Képek

miután komikusan megrázta a fejét, sirni kezdett. Szótlan érzelmek! — Jevmenij pópa, ez a nevezetes öreg ember, mellém ült, könnyes szemekkel nézett rám és sokáig úgy suttogott, mint egy gyermek. Szavait nem értettem, de őszinte érzelmeit — igen. A rendőrbiztos, az a szép ember, a kiről már írtam neked, letérdelt előttem s el akarta szólni egyik versét, (mert költő), de . . . ez meghaladta erejét . . . ingadozni kezdett s elesett. . . . Hysterikus roham jött rá erre az óriásra. Képzelheted, mennyire el voltam ragadtatva! — Ez egyszer különben nem ment minden kellemetlenség nélkül a dolog. Alalykin, a békebirói plenum szegény elnöke rosszul lett s két óráig öntudatlanul hevert a szófán. Vizes ruhával kellett a fejét borogatni. . . . De hála Dvornyagin doktornak, a ki egy palaczk cognacot hozott a gyógyszer-tárából! Megnedvesítették vele a betegnek halántékait, mire ismét magához tért, s haza lehetett vinni. . . .“

(H—t.)

a folyosóról; Dal az ezredesről (A három Kázmér-ből), zongorára és énekhangra; Atropos: A szójátékok palotája. Ohnet György: A képviselő leánya. Regény. Végül az Irodalom, művészet és mindenféle rovatokban egész sor érdekesnél-érdekesebb apróság. A jövő hónap közepén egy speciális farsangi számot hoz az Uj Idők, mely rendkívül érdekesnek ígérkezik. Az Uj Idők előfizetési ára negyedévre 2 frt.

Haláleset. Az *Erzsébet-malom* temesvári fiókjának üzletvezetője, *König* Tivadar ur, a napokban rövid szenvedés után elhunyt. König, a ki csak 42 évet élt, feddhetlen jellemével, nagy szakismeretével és eredményes munkásságával általános tiszteletet vívott ki magának. Két nővérének egyetlen támasza és főlebbvaló létére hivatalnokainak jó *kollegája* volt — ez a legnagyobb dicséret, a mit a megboldogultról mondhatunk.

Ügyvédi tanács. A *Magántisztviselők Lapja* minden tekintetben szolgálatára kíván lenni t. olvasóinak. Ebben a törekvésben megnyertük lapunk *jogi rovatvezetőinek* *Dr. Vázsonyi Vilmos* és *Dr. Rosenberg Mihály* ismert és kiváló fővárosi ügyvédekét. Az ügyvéd urak új dolgozóitársaink, t. olvasóinknak *vitás vagy peres ügyekben*, meg mindenféle *jogi kérdésekben ingyen* tanácsot és fölvilágosítást adnak. Leveleket a czimszalag melléklésével vagy a szerkesztőségbe, vagy *Dr. Vázsonyi Vilmos* és *Dr. Rosenberg Mihály* urak irodájába: *VI., Nagymező-utca 24.* tessék czimezni.

Sajtóper és gyanuper. Kis lelkek meg sem értik, hogy valaki önzetlenül szolgálhasson közügyet. A menyire önmaguk képtelenek az önzetlenségre, annyira látanak a mások legtisztább cselekedeteiben önérdeket. Ilyen világnézete lehet Györffy Gyula dr.-nak is, a ki ifj. Cséry Lajos védelmében gyanusítással illette a városi képviselőtestület egyik legkiválóbb tagját: Vázsonyi Vilmos dr.-t és ott a helyszínén, a bírák és a nagy közönség füle hallatára a megsértett Vázsonyi Vilmostól hatalmas leczkét kapott. Kávéházi bácsik, illemdühönczök rossz néven vehetik Vázsonyitól, hogy a leczkéztetésnek ezt a formáját választotta. De az önérzetes emberek, a kik tudják, hogy az önérzet mindenütt jelen van, még a tárgyalási terem karzatán is, és hogy ezt az érzést spányol esizmába szorítani nem lehet, szóval: az igazán tisztességes emberek megértik Vázsonyi lelkiállapotát és mindenképen igazat adnak neki. Györffy Gyula dr.-nak pedig kár az önzetlenségre hivatkoznia, közérdekről beszélnie, a mikor a hirhedt szemétdombokról van szó.

A vigság csarnoka. A Lipótváros a milliók kerülete. A milliók pedig, amint valamennyien tudjuk, érvényesülni és mulatni szeretnek. Ez a törekvés szülte a lipótvárosi kaszinót, a vigságnak ezt a fényes, pazar csarnokát. A napokban avatták fel hatalmas lakomával, a melynek az a körülmény adott különös jelentőséget, hogy az ország legkiválóbb államférfiai vettek részt benne. Ha minden úgy volna, a mint az ő szónoklatuk hangoztatta, hogy a fényes termék a haladásnak, a

modern eszméknek barátságos otthont nyujtsanak, akkor mi, közönséges polgárok, megnyugvással tekinthetnénk a büszke palotára és erre a palotára esnkugyan büszkék lehetnénk. De tudjuk, hogy a szó, a mi vacsora közben esik, nem készpénz és hogy az a büszke palota nem áll be ama harezosok sorába, a kik a társadalmi választófalakat erős kézzel le akarják rombolni. A kívül-belül kápráztató alkotmány igazában nem egyéb, mint a szórakozás, a vigság csarnoka. . . .

Telefonos kisasszonyok panasza.

A Magyar Hirlap legutóbb egy telefon-kezelő panaszos levelét közölte, melyet egész terjedelmében reprodukálunk. A levél első részében a telefon-előfizetők némely rossz szokása ellen fordul, melylyel a telefon-kezelők munkáját zavarják és megnehezítik.

Második részében a levélnek az író nő igazgatóságát méltányos bánásmódra, fizetésemelésre, munkamegkönnyítésre kéri. Olyan kérés ez, amely már igen sokszor hangzott fel — fájdalom — hiába, de a mely elől, reméljük, az igazgatóság most már nem fog többé elzárkózni. Nemcsak a telefon-kezelők, hanem a *telefon egész közönsége követeli*, hogy a kezelőket olyan fizetésben és olyan bánásmódban részesítsék, a melyet ezek a derék tisztviselők megérdemelnek, a kik csak akkor fogják a tisztjüket mindennek megelégedésére betölthetni, ha sérelmeiket orvosolván, erre módot adnak nekik.

A telefonos kisasszony levele így szól:

Már évek óta telefon-kezelő vagyok, de bár soha se lettem volna azzá, mert rosszabbodik napról-napra helyzetünk. Hasztalan zugoódunk eme türehetlen állapotok ellen, nincs, a ki nekünk segítene, nincs, a ki bennünket védelmezne. Egyike a legnagyobb bajoknak az, hogy az előfizetők igen nagy részének nincs tudomása arról, hogy tulajdonképen miben is áll a telefonkezelés és épen ezért 100 eset közül 99 esetben bennünket neveznek hibásnak. Főképen az a panasz, hogy nem kap összeköttetést, illetve téveset kap; továbbá, hogy az összeköttetést beszéd közben szétkapcsoljuk. Az, hogy sokszor téves összeköttetést kap az előfizető, azért fordul oly gyakran elő, mert az előfizetők nem a telefonkönyvben jelzett számot, hanem egyszerűen a nevet mondják be. Ez akkor, midőn az illető név alatt két-három előfizető szerepel, csak hagyján volna, de vannak oly egyhangzású nevek, a melyek tucatszámra fordulnak elő a telefonkönyvben. A kezelőknek pedig állandóan annyi a dolguk, hogy sokszor a legjobb akarat mellett sem kérdezhetik meg az előfizetőt, hogy több egynevé előfizető közül melyikkel kíván beszélni. E bajon csak azáltal volna segítve, ha az előfizetők, a mint azt a külföldön is teszik, először a megfelelő központot, azután pedig a kívánt telefonállomás számát kérik.

Ez semmi esetre sem tart oly soká, mint mikor tévedésből nem a kért előfizetőt kapván, 5—15 perczig is várhat, míg az összeköttetést helyesen megkapja.

A mi a másik esetet illeti, t. i. azt, hogy az előfizető igen gyakran nem jut összeköttetéshez, annak oka, hogy nagyon kevés amaz átkérő vonalak száma az előfizetők nagy számához képest, melyek az egyes központokat összekötik.

Ugyanis 200 számra esik 3 kezelő, kiknek egészben csak 5—6 átkérő vonal áll rendelkezésükre. Ennek következtében igen természetes, hogy a kezelő ügyszólván minden harmadik esetben nem azért tagadja meg az összeköttetés teljesítését, mintha a kért számmal beszélne, hanem azért, mert nincs szabad átkérő vonala.

Már pedig, ha e tekintetben az igazgatóság nem intézkedik minél előbb, akkor a kiállítás alkalmával a temérdek összeköttetést hogyan leszünk képesek teljesíteni, az valóban nagy rejtély előttünk, annál is inkább, mert már most a kiállítás előtt annyi a dolgunk, hogy a fáradságtól teljesen kimerülünk, mire a hazamenés ideje elérkezik.

Ezenkívül nagy baj reánk nézve a nyomoruságos, csekély fizetés és a súlyos, idegölő és egészségrontó munkabeosztás. Óriási jövedelme van a vállalatnak és ha eddig nem is volt kilátásunk arra, hogy jobb fizetésben részesüljünk, de most, midőn akárhány kisebb vállalat is azon van, hogy alkalmazottai helyzetén, a közelgő kiállításra való tekintettel, könnyebbítsen, mi vagyunk az egyedüliek, kiknek fáradságos munkáját kellően méltányolni nem tartja helyesnek az igazgatóság. Roppant elkeserít bennünket továbbá az is, hogy ezen amugy is nagyon csekély fizetésből még levonások is eszközöltek. Így pl. ha valaki közülünk betegség miatt csak egy napig is marad távol a hivatalból, akkor, akár csak egy napszámoknak, levonják az illetőnek egynapi bérét.

Nagy hálával és köszönettel lennénk az igazgatóság iránt, ha ezeket a felsorolt bajokat, amennyire lehet, a közönség s a mi érdekünkben a kiállítás megnyitása előtt orvosolná.

Egy telefonkezelő.

Haladunk — visszafelé.

(*) Elmondhatjuk Jób prófétával, hogy a mitől félünk, bekövetkezett; a mitől rottegtünk, az megesett rajtunk. A Pesti Hazai első takarékpénztár, a melyre eddig áhítattal tekintett minden magántisztviselő, a többi pénzügyintézethez alkalmazkodva, életbe léptette a délutáni hivatalt. Igaz, hogy csak egy óra hosszat tartja nyitva pénztárait, csak egy rövidke órára, de háttérbe szorul a munkaidő terjedelme; a fődolog az, hogy elv hullott el, a megszakítatlan munkaidő szép elve, a melyet az Első Hazai annyi időn keresztül fenntartott. Az intézet mindaddig ellentállt a versenytársak esábitó példájának és nem is öt okoljuk érte, a miért most kapitulált. Ezt

a hivatalt nem érheti szemrehányás, ő egymaga nem szállhatott szembe a többi pénzüintézet makacszkodásával.

A budapesti magánhivatalok közt most a földhitelintézet az egyetlen, a mely délután nem veszi igénybe a tisztviselőit. Ez az intézet, reméljük, a munkaidő beosztását nem fogja megváltoztatni a verseny nyomása alatt.

Ez a verseny: mi mindent varrnak ennek a fogalomnak a nyakába! A mi a tisztviselőket sújtja: anyagi vagy egyéb hátrányok, a vezető emberek mindent a verseny számlájának a rovására írják.

Annyiszor mondtuk el, annyi példával igazoltuk, hogy egyetértés kell csak a vezető emberek közt és megszületik az új beosztás: a megszakítatlan munkaidő.

Tudjuk, hogy néhány pénzüintézet vezetőjében megvan a jóakarát az új beosztás életbeléptetésére nézve, de fájlaljuk, hogy törekvésüket nem érvényesítik elegendő eréllyel. Ha két-három intézet maradna csak, a melyik az új beosztás ellen küzdene, ezeknek az ellentétét megtehetnék a tisztviselők, ha szívós kitartással követelnék, hogy a hivatal, a melynek tagjai, a többség álláspontját fogadja el.

A közönség, a kereskedővilág hamar hozzászoknék az új helyzethez. És ha valamennyi pénzüintézet egyöntetűen járna el, egyiknek sem lehetne kára az új helyzetből.

A külföld példái támogatnak bennünket ebben az álláspontban. És a magyar, különösen pedig a fővárosi magántisztviselők helyzete elsőrendű kötelességünké teszi, hogy a megszakítatlan munkaidő előnyeit fejtegeszük, életbeléptetését követeljük és ellenségeivel szembe szálljunk.

A hivatalos munka jelenlegi beosztása: ez az oka mostani irracionális életmódunknak. Már többször sürgötték a nyilvános élet kiválóbb férfiai, fogadjuk el a francziák beosztását. Tegyük át az ebéd idejét estére, akkor megszűnik majd az a visszás állapot, hogy délből be kell kapnunk az edelt az alatt a rövid idő alatt, a mi rendelkezésünkre áll és jóformán a fekete kávé sem ihatjuk meg, a sem zsebre kell vágnunk a findzsát kávéstól, hogy útközben öntsük a nemes italt magunkba.

Az államhivatalokban megvan a megszakítatlan munkaidő. Az ügyvédek, orvosok, a tanárok kész örömet elfogadnák az új életrendet, a melynek csak a magánhivatalok, a kereskedőházak, a kereskedelmi- és az iparvállalatok állják az útját.

Hogy a jelen helyzet milyen kényelmetlen, mindenki tudja, a ki teli gyomorral kénytelen délután nekidőlni a munkának.

A reformot egyéb nagy ok is kívánatosá teszi. Nemrég irtuk meg ennek az újságnak a hasábjain, hogy milyen drágán lakunk mi budapesti polgárok és magántisztviselők. Mennyire szükségünk van rá, hogy családi házakat építsünk. Sokan, a kiknek tetszik a terv, a kik a háziurak iránt lángoló gyűlölettel viseltetnek, nem vesznek részt az ilyen családi házszövetségben, csupán

azért, mert röstellik, hogy délből hazaszaladjanak avagy kocsin robogjanak haza a telepre, ebéd után pedig újra kocsira ezihelődjenek, hogy jókor legyenek a műhelyben. Ha megvalósulna a megszakítás nélkül folytatott munka eszméje, a háziurakra elkövetkeznék a hét sovány esztendő, a melyre régesrégén rászolgáltak.

Annyi érdekünk: anyagi, élettani, szellemi szól a megszakítatlan munkaidő megteremtése mellett, hogy az idevágó törekvést folytonos készenlétben tartjuk. Azt nyugodtan el nem viselhetjük, hogy visszafelé haladjunk. A Hazai takarékpénztár, a mely annyi tekintetben szolgálhat a magánhivataloknak mintaképül, ámbár most kapitulált a mások példája előtt, egykor talán élére áll a magántisztviselők ama mozgalmának, mely a megszakítatlan munkaidő életbeléptetésére irányul és akkor — nos akkor — az ilyen vezérelt mellett a többi magánhivatal kapitulálni fog a mi ebbeli jogos, méltányos kívánságunk előtt.

Irodalom és művészet.

A „Zenélő Magyarország“ közkedvelt zeneműfolyóirat január 15-iki II. száma tartalmaz két szép új magyar dalt, S. Jones „Palermó“ keringőjét s a hirnemes svéd *Halfdan-kjerulf* „Bölcső dalát“. A pártolásra érdemes hazai zeneműlap ára negyedévre 6 füzetre, hatvan zeneoldal tartalommal 1 frt. Előfizethetni a „Zenélő Magyarország“ kiadóhivatalánál: Budapest, Csengery-utca 62/a. Ugyanitt jelent most meg dr. Greizinger Iván „165 Hegedűátirat“-a, egy hegedűre irt 70 lap terjedelmű zeneműkötet, mely 107 eddig még sehol meg nem jelent magyar népdalt s 48, a külföldi modern zeneszerzők u. m.: Beethoven, Schubert, Franz, Lortzing, Grieg-Chopin, Abt, Meyerber, Donizetti, Halevy, Yvon, Kücken, Tschaykovszky, Meyer-Hellmund, Greizinger, Yradier, Mendelssohn, Wagner, Nessler, Jensen, Raff, Schumann, Moskovszky, Rubinstein stb. műveinek legértékesebb gyűjteményét, fokozatos emelkedéssel kezdők, haladók és művészek részére, soló hegedűre tartalmazza. Ára a 70 lapos kötetnek nettó 3 frt, bérmentve 3 frt 20 kr. Tartalmát s mutatóványokat közlő prospektust, ugy a „Zenélő Magyarország“ zeneműfolyóiratból mutatóványszámot ingyen s bérmentve küld a kiadó: Klökner Ede zenemű-kiadóhivatala Budapest, Csengery-utca 62. a.

Érdekes esték.

I.

A Szabad Lyceumban Bogyó Samu kereskedelmi akadémiai tanár folytatta előadásait a devizekről. Példákon mutatta be, hogy miként használjuk fel az olesőbb kamatlábat, ha különböző piacokat vetünk egybe. Ismertette a rövid és hosszú lejáratu váltók jegyzési módját. Összehasonlította a frankfurti, párisi és berlini

jegyzéseket, kimutatta, mikor lesz Párisban a hosszú lejárati nagyobb, mint a rövid lejárati váltó; mikor lesz ugyanez Frankfurtban nagyobb és minő az összefüggés Berlinben a rövid és hosszú lejárati váltók árfolyama közt. Tételeit gyakorlati példákkal kísérte.

Ezek az előadások annyival érdekesebbek, mert a kereskedelmi számtan leghivatottabb magyar művelője ez idő szerint Bogyo tanár. A legtöbb számtanprofesszor a kereskedelmi életbe vágó számításokra képleteket alkalmaz és ezeket az élettelen képleteket tukmálja hallgatóira. Ezekkel a gépies magyarázatokkal szemben Bogyo tanár előadásai lekötik a hallgatók figyelmét. Ő kifejti mindennek az okát és a tételeit új világításban mutatja be, úgy, hogy a gyakorlati embereknek is gyönyörűségük telik bennük.

Az érdekes előadásokat elegenden hallgatják, a mint-hogy a Szabad Lyceum minden előadása iránt többé-kevésbé érdeklődik a közönség. Az érdeklődés emelkednék, ha a Szabad Lyceum olyan időben tartaná az előadásait, a mikor meghallgathatják azok is, a kik egész nap hivatalban vannak. Így hallottuk például panaszképen, hogy a Szabad Lyceumban könyvelésről félét órától félhét óráig értekezik Trautmann tanár, vagyis olyan időben, a mikor a magántisztviselők még javában körmölnék az íróasztaluk mellett.

Ebben az esztendőben az előadások időrendjén már nem változtathat a Szabad Lyceum. A jövőre nézve kérjük azonban, hogy főként a szakelőadásokat olyan időre tegyék, a mikor a kereskedelem tudományra szomjas alkalmazottai már szabadok és élvezhetik az érdekes és tanulságos előadásokat, a melyek közé tartoznak az imént említett Trautmann tanár előadásai is.

II.

A mikor e lapot nyomják, talán éppen ezeket a betűket: akkor roznak táncot a vígadó összes termeiben Budapest ama szép hölgyei és ifjai, a kik a *pénzintézeti tisztviselők* bálján résztvesznek. Úgy tudjuk, tavaly is fényesen sikerült ez a mulatság. Az idén sem maradhat a tavalyi mögött. A rendezők lázas buzgóságot fejtenek ki a nagy, a teljes siker érdekében.

A kiket a budapesti pénzintézetek büroái magukba rejtenek: komoly és vidám urak itt mind megfordulnak a vígadó parketjén. Az utolsó gyakornoktól le egész a legmagasabb irodakirályig alkalmunk lesz esodálni a pénz irástudóit. Annyit már elárulhatunk a bál hangulatából, hogy nem egy hölgy hangoztatja majd: többet ér egy ifju praktikáns, mint egy vén irodakirály!

Szerkesztői üzenetek.

H. F. Alsó-Kubin. Az újságok sokszor dicsérnek olyan dolgokat, a mik egy fakóvát sem érnek.

J. R. Torontál. A magántisztviselők, a kereskedelmi alkalmazottak testülete minden országban szervezve van, csak nálunk tapasztalhat az ő ügyük iránt végtelen indolenciát. A nagyobb állású tisztviselők minden szervezkedésben forradalmat látnak,

ezért nem mernek a kicsinyek mozogni. Nemsokára azonban másképp lesz nálunk is.

V. Zs. Badacsony. Erre is figyelemmel leszünk.

J. L. Budapest. Az Önök főnököknek üzenénk valamit, de felnőttek oktatásával nem foglalkozunk.

H. M. Nagyváradi. A magántisztviselő-pályát is elárasszják már a jelöltek. Maholnap valóban nehéz lesz elhelyezni azt a sok embert, aki tisztviselőnk készül.

F. H. Zimony. Az igaz, hogy Napoleon, mielőtt a katonasághoz ment, majd hogy butorkereskedővé nem lett. De azért ne keressen minden butorkereskedőben félbenmaradt Napoleont.

S. Gyöző. Csik-Szt-Mihály. A sorsjegyeket nem huzták ki.

K-i K-ly. Lakompak. Elkésett, a bélyeget elteszszük, hogy más alkalommal használjuk fel. Máskor gyorsabb elhatározást kérünk.

D. Berlin. Tudósításait szívesen látjuk.

B-r F-c. Alsó-Lendva. Német formákat szószerint magyarra fordítani nem kell. Az ilyen formákban, mint „Ihr Werthgestriges“, „unsere Letztergebene“, stb. kereskedői rövidséget találni, abszurdum. A rövid kifejezésnek csak akkor van értelme, ha pregnáns, kifejező és ha nem csonkítja meg a nyelvet. De az efajta német nyelvbeli bünöknek semmi mentsége. Óvakodjunk hát attól, hogy ezeket a magyar levelezésben utánozzuk és örüljünk neki, hogy nincs „magyar kereskedelmi stílus“ vagyis jargon. Higyje el, hogy magyarul elég röviden és elég kifejezően lehet mindazt elmondani, amire a németek speciális kifejezéseket találtak. Az ugynevezett „*udvariassági*“ frázisok ne aggasszák. Azokat egyszerűen elhagyja az izléses levelező, mert a „*werth*“-ok, „*gefälligt*“-ok, „*freundlichst*“-ok, az „*Ehrenhaus*“-ok és egyéb használatuk nem udvariasság, hanem nevetséges, haszontalan czikória, a melyben csak Smokány Berczik lelki örömeit.

B-i I-n. Ha a számot nem kapta rendesen, mért nem figyelmeztetett erre már előbb? Mi csak olyan bajon segíthetünk, a mely értésünkre esik. Ha a lap ismét késne vagy elmaradna, kérjük, írja meg azonnal, hogy haladéktalanul intézkedhessünk.

S. Miksa, Budapest. Erre a számra elkésett. Talán a jövő számban csinálunk valamit belőle.

Az osztálysorsjáték sikere. Az alig néhány hónap előtt lefolyt „Magyar Osztálysorsjáték“ megértette mindenki rendkívüli előnyeit, minélfogva az igyekezet, hogy abban részt vegyenek, oly általános, mondhatni oly önkéntelen vágyat képez, minő semminemű más sorsjáték papírjainál nem észlelhető.

A „II. Magyar Osztálysorsjáték“ játékterve kedvezőbb, mint az I-ső. A nyeremény esélyek oly kedvezőek, mint egyáltalán csak gondolható: 120.000 kibocsátott sorsjegy közül 45.007 darab nyereményekkel huzatik.

A „II. Magyar Osztálysorsjáték“ három osztályba osztott; egy-egy osztályra érvényes sorsjegynek ára 20 frt; azonban teljes (mindhárom osztályra érvényes) sorsjegynek is kaphatók. Ha valamely teljes sorsjegynek a száma már az első osztálynál nyer: úgy birtokosának a nyereményösszege eger felül az értéktelenné vált sorsjegyek második és harmadik osztályra befizetett összege is visszafizetetik. Ugyanez áll akkor is, ha a teljes sorsjegy a második osztály huzásánál nyereményt huzatik, mert akkor a harmadik osztályra való érvényességért befizetett összeg adatik vissza a nyeremény felül.

Kiadatnak huszad 1 forint, tized 2 frt és félsorsjegyek 10 frt árért.

Az I. osztály huzása már f. évi február 5—8-ig tartatik meg.

Az osztálysorsjáték főelárusítója: a világhírű Heintze Károly czég Budapesten.

Helyközvetítő rovat.

Felkérjük az intézetek, részvénytársaságok, vállalatok vezetőit és a magánczégek főnökeit, közöljék velünk az irodákban megüresedett állásokat; mi hirdetőseiket díjtalanul közöljük, tehát nem kockáztatnak semmit, és mégis biztosra vehetik, hogy az eredmény nem marad el, mert hiszen épen azok olvassák lapunkat, akikhez pályázataikat intézik.

Kartársaink állomás-kereséseit is szívesen közzétesszük, még pedig előfizetőinknek ingyen, másoknak pedig minden egyes beiktatásért 20 krért. Ha a tisztviselők lapunk utján keresnek állást, ez lesz az első lépés ahhoz, hogy emancipálják magukat minden függés alól, mert itt kartárs kartárs segítségével ér czélt, egyik tisztviselő szerez a másikkal állást.

Állást nyer:

Óvadékképes nő mint pénztárnoknő egy helybeli üzlet részére felvétetik. Czim a kiadóhivatalban. 378

Kerestetik egy részvénytársaság részére levelező, aki a magyar, német, francia és angol nyelvekben tökéletesen jártas. Ajánlatok e lap kiadóhivatalába „Részvénytársaság“ czimen intézendők. 379

Egy biztosítási intézet több gyakornokot keres. Pályázní szándékozók küldjék ajánlataikat e lap kiadóhivatalába „6“ czimen. 380

Könyvelő kerestetik, aki a jelzálogüzletet is érti. Ajánlatokat e lap továbbit. 381

Saldo-kontista, aki banküzletben már volt, alkalmazást nyer egy privátbankárnál. Ajánlatok e lap kiadóhivatalába küldendők. 382

Állást keres:

Egy 8¹/₂ év óta nagyobb gőzfűrés- és műmalomban alkalmazásban levő 36 éves, keresztény, nő egyén, aki a fa- és malomipar terén kitűnő gyakorlattal bír, mint üzletvezető, könyvelő, pénztárnok, ellenőr, fakezelő, stb. állást keres azonnal, esetleg márczius végére. Szíves ajánlatokat „szorgalmas“ czimen a kiadóhivatal továbbit. 383

Komptóárista, ki a magyar és német nyelvet tökéletesen bírja, állást óhajt változtatni. Szíves megkeresések e lap kiadóhivatalába intézendők. 384

Egy volt vasuti tisztviselő regisztrátori állást keres. Czime a kiadóhivatalban megtudható. 385

Délutáni mellékfoglalkozást keresek. Tudok francziául is. Czimem e lap kiadóhivatalában megtudható. 386

Egy az eszkompte-üzletben jártas egyén bankba óhajtana bejutni. Szíves megkeresések e lap kiadóhivatalába intézendők. 387

Főkönyvvezető és *fakturistánó*, kik hosszabb idő óta működnek s jelenleg egy elsőrangú czégnél vannak alkalmazva, állást változtatni óhajtának. Levelek „Főkönyvvezető” 100“ jeligére küldeni kéretik. 388

Laptulajdonos: Beck és társai.

Minden 3-ik sorsjegy nyer.

Még soha nem létezett nyereményesélyeket nyujt az államilag engedélyezett

Minden 3-ik sorsjegy nyer.

II. Magyar Ösztálysorsjáték,

első huzás már február 5-8-ig.

45.007 három osztályba osztott pénznyeremény **9.200.000 korona összértékben.**

A legnagyobb nyermény a legszerencsésebb esetben

egy millió korona.

Eredeti sorsjegyek az I. osztályra:

1/1	1/2	1/10	1/20
20.—	10.—	2.—	1.—

forint

Eredeti teljes sorsjegyek (mindhárom osztályra való érvénynyel):

1/1	1/2	1/10	1/20
60.—	30.—	6.—	3.—

forint

Ajánlja és szétküldi az összegnek postautalványon való előzetes beküldése mellett vagy utánvétellel

Heintze Károly, Budapest, Szervita-tér 3.

Biztonság kedvéért ajánlatos, hogy a sorsjegyeknek ajánlott levélben való beküldése kívántassék és a fenti eredeti árakon kívül portó és nyereményjegyzék díja fejében 25 kr., teljes sorsjegyek megrendelésénél pedig portó és 3 nyereményjegyzékért 50 kr. küldendő be.

Sürgőnyczim:
Lottoheintze
Budapest.

Az I. m. osztálysorsjátéknál vevőim között a következő főnyereményeket osztottam ki.
400.000, 200.000, 100.000, 80.000, 50.000 koronát stb.

Sürgőnyczim:
Lottoheintze
Budapest.

Bevásárlások esetén sziveskedjenek az e lapban hitező cégekre tekintettel lenni.

Népszínház előadása
ősztől
otthon hallható.

TELEFON
HIRMONDÓ
kerepesi-ut 22.

Előfizetés négy hóra
6 frt.

Magy. kir. opera zenéje
ősztől otthon hallható.
— Berendezés díjtalán. —

Kézlyü, sérvköltő és gummiáru-gyár.
Kadányi István

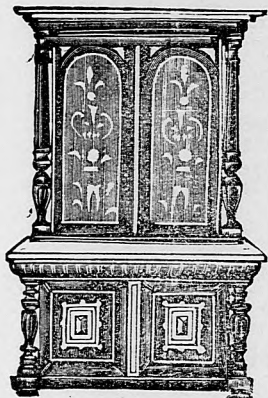
BUDAPEST,

VIII., Kerepesi-út 53. szám, a Metropole szálloda átellenében.

Ájánlja dúsz raktárát a legfinomabb prágai
kézlyükben. Valamint angol acél rugó és amerikai
ruganyos sérvköltőit. — Mindennemű gummiáruk a
legjobb minőségben a legjutányosabb árakban kaphatók.

10 frt árú bevásárlásnál 10 százalék árengedmény.

Postai (megbízások) rendelmények pontosan és titoktartás mel-
letti leggondosabban eszközöltetnek, utánvétellel.

Fontos

BUTOR

bevásárlóknak!

Nagy választék kész modern asz-
talos és kárpitos butorokból,
háló és ebédlő-szoba berende-
zésekben, melyekből egyes darabok is
kaphatók. **Ottomán garnitúrák** ál-
landóan raktáron vannak. A legjobb kiszol-
gálásért kezeskedik

Schönmann Mór

Budapest, Király-utca 15. sz.

← A „Magántisztviselők országos nyugdíjgyesülete“ tagjai érkezővezményben részesülnek. →

Hirdetéseket
jutányos áron elfogad a
kiadóhivatal
Budapesten, Teréz-körút 43a
szám alatt.

Levélbélyeg-kereskedés

Prückler J. C.

BUDAPESTEN,

VI., Régi posta-utca 5. sz.

Alapított 1867. évben.

Veszek! Eladok! Cserélek!

Az oly üzleti levélborítékokért, melyek az
1850—1874. évből származnak és bélyegekkel
el vannak látva, a legmagasabb árat fizetem.
Pinczék és padlások átkutatása alkalmával kin-
cseket érő ily régi bélyegezett levélborítékokra
bukkanunk, a melyek értékesíthetők.

KOVÁCS SÁNDOR
papir- és nyomtatványszállító

Budapest, Kerepesi-ut 39.

Nagy választék

mindenfélé ajándék-tárgyakban.

Diszdozok. Képeskönyvek.

Jux-képek. Iróasztal-készletek.

Valódi francia szivarkahüvelyek.

Telefon.

Telefon.

Videki megrendelések leggyorsabban, csomagolás
felszámítása nélkül, eszközöltetnek.

TELEFON.

TELEFON.

Bevásárlások esetén sziveskedjenek az e lapban hirdető czégekre tekintettel lenni.

Magántisztviselők orsz. nyugdíjgyesülete

Budapest. V. Széchenyi-tér 6. szám.

Hivatalos órák délután 4-től 8 óráig.

Elnök: gróf Teleki Géza, v. b. t. tanácsos, országgyűlési képviselő.

Alelnökök: Gulácsy Dezső országgyűlési képviselő, Weisz Berthold gyáros, Weisz Berthold és Manfréd cég belfelügyelője.

A rendes tagok száma 755. — A rendes tagok által biztosított nyugdíjösszeg 1.581,580 korona.

Kivonat az alapszabályokból:

3. §. Rendes tagja lehet az egyesületnek minden, a magyar szent korona országainak és a megszállt tartományoknak területén székelő pénz-, biztosító-intézet, kereskedelmi ipar-vállalat és magánczég tisztviselője és egyébalkalmazottja és külföldi czégek alkalmazottjai, a mennyiben azok állandóan Magyarországon tartózkodnak.

10. §. A rendes tagoknak a jelen alapszabályokban megállapított feltételek mellett nyugdíj, haláluk esetén özvegyeiknek özvegyi járadék, teljesen árván maradt törvényes gyermekeiknek nevelési járulékok a következők:

11. §. A tagsági járulékok a következők:
1. Beíratási díj fejében minden rendes tag a nyugdíjra biztosított összeg fel százalékát fizeti egyszer és mindenkorra és pedig az első rendes tagsági díj befizetése alkalmával.

2. A tagsági díj fejében évenként minden rendes tag, a mennyiben belépésekor a 35-ik életévet túl nem haladta, az általa nyugdíjra biztosított összeg 7 1/2 %-át fizeti egyenlő részletekben.

3. Kezelési költség fejében minden rendes tag a biztosított összeg negyed százalékát fizeti évenként.

16. §. Ha valamely tag, a jelen alapszabályok értelmében elvállalt kötelezettségeinek eleget nem tehetne és azt indokolva, a díjak fizetésének elhalasztását kérelmezi, jogában áll az igazgatóságnak legfeljebb két évi fizetési halasztást engedélyezni.

17. §. Ha valamely tag három évi katonai szolgálatra vonul be, ezen esetben a díjak fizetése a teljes szolgálati időre felfüggeszthető.

18. §. Bármely tagnak 3 évi befizetés után bejelentett kilépése esetén, a legközelebbi matematikai mérleg által kimutatandó díjtaraléknak megfelelő átlagos hányad lesz kifizetendő, de a folyósítandó összeg meg nem haladhatja a kilépő tag által befizetett tagdíjak kamat nélküli összegét.

19. §. Ha az egyesület valamely tagja időközben külföldre távozik, államszolgálatba lép vagy önállóvá lesz, szerzett jogai épségben maradnak.

SPITZ D. férfi szabó. Budapest, IX., Soroksári-utca 8. sz.

Elvállal mindennemű ruhát vegyi tisztításra és javításra; „kamgarn“ öltönyökből a fény eltávolítatik és új színét visszakapja. Tisztítást is tisztítanak. Férfi ruhák átalakítása, valamint mérték szerinti megrendelések a legújabb divat szerint pontosan és a legjutányosabb árak mellett eszközöltetnek. — Egy levelezőlap-megkeresésre azonnal megjelennek. — A „Magántisztviselők Orsz. Nyugdíjintézet“ tagjai árkedvezményben részesülnek.

A tagsági igazolvány felmutatása mellett

a „Magántisztviselők országos nyugdíjgyesülete“ tagjai

a következő czégeknel árkedvezményben részesülnek:

BAKÓ és TÁRSA

elektrotechnikai üzlete és mechanikai műhelye,
Budapest, József-körút 22-24.

Bicyklek javításra elfogadtnak.

ERDÉLYI es. és kir. udv. fényképész,

Budapest, V., Erzsébet-tér 13.

ERDÉLYI

cs. és kir. udv. fényképész.

Műterme: V., Erzsébet-tér 13.,

a Fürdő-utca mentén.

Felvételek művészi, izléses kivitelben.

Bármily kis kép után fénykép-nagytások egész életnagyságig.

MŰFOGAK

egyesek úgy, mint egész fogsorok a foggyök eltávolítása nélkül tételnek be. Fogmütetek fájdalom nélkül. Legmérsékeltébb árért és kiszolgálásért kezeskedik:

Löffler F.

specziálista, Váci-utca

25. sz. I. emelet.

Az országban egyedüli hatóságilag engedélyezett

GAZDATISZTEK

és

magántisztviselők

u. m.: iparvállalati és mezőgazdasági személyzet közvetítő-intézet végzett mint gyakorolt jószágkormányzótól le egész gyakornokig, gépész, gépészkövác, kertész, szeszfőzőket közvetíték törvényes díj mellett. Helyadók közvetítésért nem tartoznak fizetni. Érdekeltek urak b. megbízását levélelleg kéri

LOVÁSZ DÁNIEL gazdatiszt és birtokközvetítő intézet Gizella-tér 3.